

XI. Korosztályi nevelési célkitűzések

Péter egy kis házban lakott egy régi lakónegyedben, az egyik városra néző dombon. Kacsaringós út vezetett oda, amely egy nyírfákkal és tűlevelűekkel teli parkot keresztezett. István Péter ősrégi Volgája mellé parkolt. A verandán meggyulladt a villany, és Péter jelent meg a lépcsőn. Mosolyogva üdvözölte Istvánt és Évát, és mutatta az utat az előszobába.

– Főztem egy kis teát, kértek?

Az asztalkára már ki volt készítve néhány csésze és egy teáskanna. Éva és István leült, és egy szót sem szólt. Péter kitöltötte a teát, és pipára gyújtott.

– Köszönöm, hogy ilyen gyorsan jöttetek. Rá kellett jönnöm, hogy nagy nehézséget okoztam a szövetségnek, és ezért magyarázattal tartozom nektek...

Éva nem tudta visszatartani az első kérdést:

– Péter! Először az mondd meg, hogy miért döntöttél így?

– Attól tartok, nincs más választásom, Éva. Hadd magyarázzak el mindent az elejétől... Tavaly összehívtuk a közgyűlést, amely elfogadta a szövetség új alapszabályát, és megválasztotta az új Országos Bizottságot. Sajnos nem tartottuk be a szükséges eljárást...

– Hogyhogy?

– A közgyűlés összehívásának időpontjában az az alapszabály volt hatályban, amely már az 1946-os betöltés előtt is létezett. A szövetség újjáalakulásakor, 1989-ben elővettük – anélkül, hogy különösebben gondolkodtunk volna rajta. Ez az alapszabály úgy rendelkezett, hogy minden volt cserkésznek részvételi és szavazati joga van a közgyűlésen... Ez természetesen olyan rendelkezés, amelyet képtelenség volt tiszteletben tartani, ha azt akartuk, hogy a közgyűlés elfogadja az új alapszabályt. A legtöbb volt cserkész Koncz körül csoportosulva ellenezett minden változást. Pontosan olyan formában szeretnék újjáéleszteni a szövetséget, amilyen az a háború előtt volt, és mint tudjuk, többen vannak a szövetségben, mint az aktív vezetők.

Az új alapszabályt előkészítő munkacsoport elnökeként az én feladatomban volt a közgyűlés összehívása. Azt hittem, megkockáztathatjuk, hogy nem hívjuk meg a volt cserkészeket, hanem az új alapszabály elfogadásával remélhetőleg kész tények elé állíthatjuk őket, és majd beleegyeznek, hogy az aktív vezetők döntsenek helyettük. Ráadásul elkerülhetetlen volt az alapszabály módosítása. A Cserkészmozgalom Világszervezetének alapszabály-bizottsága kérte, hogy módosítsuk, és így lehetővé váljék, hogy elismert tagszövetség

lehecsünk. Manapság a WOSM nem fogadja el, hogy egy szövetség közgyűlésén a volt cserkészek ugyanolyan arányban szavazhassanak, mint az aktív vezetők.

Eleinte tehát azt hittem, hogy sikerülni fog. Mint ti is tudjátok, az aktív vezetők elsőprő többséggel elfogadták az új alapszabályt. Továbbítottam az Igazságügyi Minisztériumba, hogy bejegyezzék, ahogy ezt az új egyesületi törvény előírja. Elég naiv voltam, és azt hittem, hogy ez csak egyszerű formáság...

– És mi történt? – kérdezte István.

– Mivel a minisztérium nagyon lassan válaszolt, nekünk viszont szükségünk volt az igazolására, hogy ezzel teljes legyen a WOSM-nál az elismertetési anyagunk, kapcsolatba léptem a minisztérium egyesületi osztályával. És ekkor értesültem a katasztrófáról...

– Milyen katasztrófáról, Péter? Mondd már el a lényegét!

– Koncz fellebbezett az Igazságügyi Minisztériumhoz az új alapszabály elfogadása ellen...

– Micsoda? Ez hogyan fordulhatott elő?

– Ha emlékeztek, a legutóbbi közgyűlés előtt ő volt a felügyelőbizottság elnöke. A régi alapszabálynak megfelelően az ő feladata volt, hogy biztosítsa, hogy betartják az eljárásokat. Semmit sem reagált, amikor a létező eljárásrendet megkerülve hívtuk össze a közgyűlést, hiszen egyértelmű, hogy be akart nyújtani egy fellebbezést, hogy megsemmisítse az új alapszabályt.

– És erre mi történt?

– Az egyesületi osztály vezetője természetesen nagyon zavarba jött. Teljesen tisztában van az alapproblémával, de a jog Koncz oldalán van. Épp most kaptam meg a hivatalos értesítést a minisztériumból, hogy a közgyűlés döntései érvénytelenek és meg nem történtnek tekintendők.

– Ebben az esetben csak egy másik közgyűlést kell összehívni. Majd megpróbáljuk meggyőzni az öregeket, hogy muszáj módosítanunk az alapszabályon, ha csatlakozni akarunk a WOSM-hez.

– Nem érted, István. Mivel a közgyűlést nem szabályszerűen hívták össze, ezért annak minden döntését megsemmisítették, ideértve az új Országos Bizottság megválasztását is. Más szóval már nem vagyok elnök, és semmi hatalmam sincs. A régi alapszabály alapján, amely megint hatályos, az egyetlen olyan személy, akinek joga van új közgyűlést összehívására, a

felügyelőbizottság elnöke, vagyis...

– Koncz!

István és Éva kétségbeesetten néztek egymásra.

– Higgyétek el, hogy minden lehetőséget mérlegeltem, de semmit sem tehetünk. Holnap át kell adnom a hivatalt Koncznak.

– És mi lesz a mi munkánkkal? – kérdezte Éva tompán.

– Sajnos azt kell mondanom, hogy a Programbizottság az összes többi országos testülettel együtt nem létezik többé jogi szempontból, hacsak Koncz nem engedélyezi, hogy folytassátok a munkát, amíg a következő közgyűlés valamilyen döntést hoz.

– Ez sajnos elég valószínűtlen. Koncz teljes mértékben ellenez minden program-újítást. Azt akarja, hogy úgy maradjanak a dolgok, ahogy fél évszázaddal ezelőtt voltak!

Péter csüggedten csóválta a fejét:

– Ismerem Konczot. Óvatosabbnak kellett volna lennem. Soha sem fogom megbocsátani magamnak!

– Tényleg azt hiszed, hogy föladjuk? – nézett rá keményen Éva.

– De hát mit tehetünk? Semmiféle eszközünk vagy hivatalos funkciónk sincs.

– Ezzel nem értek egyet. A legtöbb aktív vezető bízik bennünk. Nem hagyhatjuk őket cserben. Lehet, hogy Koncz oldalán van a törvény, de senki sem fogja követni. Csak papíron van hatalma, a valóságban nincs!

– Évának igaza van – mondta István. – Nem adhatjuk föl, Péter. Küzdenünk kell! Koncz össze fog hívni egy újabb közgyűlést, és minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk, hogy többségünk legyen, és visszaszerezzük a szövetség vezetését.

– Figyelmeztetnünk kell a barátainkat, és nyomban össze kell hívnunk őket – folytatta Éva.

– Alighanem igazatok van, de nem tudom, nekem van-e erőm hozzá – sóhajtott Péter. – Koncznak hatalmas szövetségesei vannak. Jópáran vannak, akik politikai célokból szívesen átvennének egy újra megjelenő, cserkészethez hasonló mozgalmat.

– Annál több ok, hogy küzdjünk – zárta le Éva. – Holnap be kell mennünk

a központba, és el kell hoznunk a Programbizottság minden papírját. **Mindenképp** el kell kerülnünk, hogy a munkánk Koncz kezébe kerüljön. Laci szombaton visszajön. Összehozunk egy vésztalálkozót a csoportnak, hogy készítsünk egy cselekvési tervet. Remélem, te is eljössz, Péter.

...

Október 28., szerda

A Gilwell Parkban elkezdődött a munka az egyéni projekteken. Manu és László elmerült a közös munkában egy fából készült pavilonban, amelyben egy durva asztal és padok kaptak helyet. Kora reggel óta szitált az eső.

– Kíváncsi vagyok, mit mondott az időjárás-jelentés – kérdezte László a szürke eget vizsgálva.

– Felhős és nyirkos. Újra a szokásos angol idő...

– Legalább enyhe. Haladtál valamennyit az új korosztályok tervezésével?

– Igen, legalább két fontos dologra rájöttem – válaszolta Manu. – Jelenleg négy korosztályunk van: hódok 5–8 évig, farkaskölykök 8–12-ig, cserkészek 12–17-ig és roverek 18–21-ig. Valójában farnehéz az egész rendszer: túl kevés a rover, alig néhány rajnyi; és a legtöbb cserkész is 12–14 éves. Képtelenek vagyunk megtartani az idősebb serdülőket. A tagság 60%-a 12 év alatti, és csupán 11% idősebb 15 évesnél. Túlságosan instabil az egész.

– Tehát mit javasolsz?

– Először is a hódok kezdjék kicsit később, 6 éves korban. Túlságosan korán kezdjük velük, jóval azelőtt, hogy a gyermek képes lenne valóban együttműködni csoportban, és ennek az az eredménye, hogy nehéz alkalmazni a cserkész-módszert. Ezért aztán két gyerek- vagy serdülőkor előtti korosztályunk lesz, mindkettő három éves: hódok 6–9 és farkaskölykök 9–12 között. Aztán jönne egy „serdülő-korosztály”, a cserkészek 12–15 évig, és egy serdülőkor utáni, a roverek 15–18 évig.

– Tehát végülis azt javasolod, hogy négy évvel rövidítsük le az egész programot?

– Igen. Szerintem egy rövidebb programmal jobb eredményt érhetünk el.

– De nem félsz attól, hogy még alacsonyabb lesz a serdülők részaránya?

– Nem, mert a rövidebb serdülő és serdülőkor utáni korosztályok lehetővé tehetik, hogy homogénebb csoportjaink legyenek, jobban azonosíthassuk a fiatalok igényeit, jobban bevonhassuk őket a döntéshozatali folyamatba, és végül hogy minimálisra csökkentsük a 14 év fölötti veszteséget. Az a célom, hogy a 15 év fölöttiek részaránya elérje a 25%-ot.

– De kihagytad a 18 év fölöttieket, nem?

– Nem. Egyértelmű döntést ajánlok nekik. Jelenleg nálunk a szövetségben nagyon zavaros a 18 évnél idősebbeknek a helyzete. Nem egyértelmű a fiatal vezetők és a roverek közötti különbség. Azt javaslom, hogy fejezzük be az ifjúsági programot 18 éves korban. Nálunk ekkor lesz az ember jogilag nagykorú. Nincs eszközünk, hogy ezen túl is törődjünk velük. A 18 év fölöttiek felnőtt vezetők lehetnek. És ez az, ami...

– Sokat gondolkoztam ezen a kérdésen. Nekünk sincs sok erőforrásunk, mégis meg vagyok győződve róla, hogy a cserkészprogram sikere attól függ, hogy van-e egy erős legidősebb korosztályunk. Szükségünk van rájuk, hogy előrevigyék a mozgalmat. Nálunk olyan 17–20 éves roverekre van szükség, akik lendületesek, vállalkozó szelleműek, és társadalmi kihatású projektekben vesznek részt, hogy így kézzelfoghatóan is bemutassák azokat a tulajdonságokat és képességeket, amelyeket a fiatalok a cserkészetnek köszönhetően sajátíthatnak el.

– Tehát mit javasolsz?

– Azt hiszem, hogy a négyéves korosztályok jó kompromisszumot jelentenek: egyrészt megfelelnek a fiatalok azon igényeinek, hogy közös érdeklődési körük legyen, és valóban megtapasztalják a kortárscsoport élményét, ugyanakkor lehetővé teszi az idősebbeknek, hogy tapasztalataikat átadják a fiatalabbaknak.

– Szerinted mikor kellene elkezdni a programot?

– A farkaskölyköknek 7 évesen, amikor már kialakult az a képességük, hogy csoporton belül együtt tudnak működni. Ha később kezdenénk, akkor fennáll a kockázata, hogy ezzel egy farkaskölyök előtti korosztály alapjait teremtyük meg, ami nálunk aligha prioritás.

– Tehát akkor vannak a 7–11 éves farkaskölykök?

– Igen. Aztán cserkészek 11–14-ig, ami nálunk az középfokú oktatás első szintjének felel meg. Megtartom a korosztályok közötti egyéves átfedések ötletét, hogy rugalmasabbá váljék a rendszer, és könnyebben lehessen egyedi esetekre alkalmazni. Utána jönnek a kószák 14–17-ig, és a roverek 17–20-ig.

– Nálatok nem 18 évesen lesznek a fiatalok nagykorúak?

– De igen, de azt hiszem, kicsit tovább kell kísérenünk őket. Még szükségük van némi nevelési támogatásra, hogy sikeresen illeszkedhessenek be a felnőtt életbe.

– Hány évesen lehet nálatok valaki vezető?

– 18, amikor jogilag is nagykorúvá válik. De sajnos sok csapat már 16 vagy 17 évesen vezetővé teszi a fiatalokat. Hogy megkönnyítsék a saját életüket... Egy legidősebb korosztály létrehozása lehetővé tenné számunkra, hogy megemeljük a vezetők átlagos életkorát. Nem lenne szabad a rover-kor vége előtt vezetőket toboroznunk, vagyis 20 évnél fiatalabbakat. De elismerem, hogy ez nem lesz könnyű.

– Nekünk is vannak túl fiatal vezetőink. Egy csomó szokásnak és az egész mentalitásnak meg kellene változnia...

– Az itteni beszélgetések alatt döbbsentem rá, hogy minden szövetség megmerevedett gondolati sémák alapján működik, amelyek nem mindig tudatosulnak az emberekben... Néhány országban például nincs felső határa a legidősebb korosztálynak, mintha természetes folytonosság létezne a fiatal cserkészek és a felnőtt vezetők között. Az emberek azt hiszik, hogy ahhoz, hogy valaki jó cserkészező vezető legyen, mindössze végig kell járnia a teljes utat a farkaskölyök korosztálytól egészen a roverkedésig.

– Igen, ez sajnos nálunk is széles körben elterjedt nézet! És mivel ezzel a sémával dolgozik, sok csapatparancsnok nem hiszi el, hogy olyan felnőtteket is be lehet vonni vezetőnek, akik soha sem tartoztak a mozgalomhoz! Ha így gondolkodunk, akkor a legidősebb korosztálynak nem az a célja, hogy leendő polgárokat neveljen, és a fiatalokat a társadalmi feladatok széles körének vállalására ösztönözze, hanem csupán annyi, hogy cserkészező vezetőket csináljon belőlük. Ez egy zárt boltként működő mozgalom modellje, amelynek legfőbb célja, hogy saját vezetőit alakítsa ki.

– De el kell ismerni, hogy ez nagyon praktikus: nem kell azzal fáradozni, hogy felnőtt vezetőket toborozzunk, válogassunk és képezzünk. Azok, akik korábban cserkészek voltak, megelégszenek azzal, hogy ugyanazokat a tevékenységeket végezzék el a cserkészezőkkel, mint amit ők maguk tettek pár évvel korábban. Pontosan így gondolkodik nálunk néhány volt cserkés.

– Ez nálunk is megtalálható. És az az eredmény, hogy gyakran úgy cserkészkednek, mintha az csak egy tevékenységeket felsoroló katalógus volna, amelyen újra és újra végig kell haladni, anélkül, hogy egyáltalán figyelembe

vennék a nevelési célokat. Biztos recept a begyöpösödéshez néhány év alatt, hiszen a modell természetesen minden ismétlés alkalmával és nemzedékről nemzedékre satnyul.

– Amint hallom, újra belemerültetek a nevelés filozófiájába!

Jane csatlakozott újra a két baráthoz.

– Te mit gondolsz erről, Jane?

– Egyetértek veletek. Ez olyan probléma, amely a cserkészlet alapvető jellegéből ered, amit Baden-Powell nem elméletként, hanem nevelési gyakorlatként alapított. Az a fontos, hogy a cserkészlet nevelési tevékenység. De ahogy, egyébként helyesen, a gyakorlati oldalt helyezük előtérbe, ez néha azt eredményezi, hogy elfelejtjük azokat az okokat, amelyekért ezeket a tevékenységeket végezzük. A cserkészlet egyik legsúlyosabb betegsége az „aktivizmus”; más szóval amikor a tevékenységeket önmagukért végezzük. A cserkészletprogram megújított megközelítésében, közismert nevén a RAP-ban ezért tettük a nevelési célkitűzésekre a fő hangsúlyt.

– Odahaza mi olyan végső nevelési célkitűzéseket határoztunk meg, amelyeket a fiatalnak cserkész-pályafutása végére el kell érnie – mutatott rá László.

– Igen, és most, hogy már világos tervetek van a szövetség korosztályi rendszerére, az egyes korosztályoknak is meg kellene határozni nevelési célkitűzéseket, nem?

– De, így van. Ez a szándékom. Csak sajnos gőzöm sincs róla, hogyan kezdjek neki – válaszolta László fejét vakarva.

– Azokból a célkitűzésekből kell kiindulni, amelyeket már meghatároztál – mondta Jane.

– Persze. De aztán hogyan tovább?

– A végső célkitűzések egyben a legidősebb korosztály célkitűzései is, ugye?

– Igen, hiszen a legidősebb korosztály vége egyben a fiatal cserkészútjának is a vége.

– Jó. Tehát a végső célkitűzések határozzák meg a végső állapotot, ha úgy tetszik. Akkor most meg kell határozni a kiindulási pontot, ezek azok a célkitűzések, amelyeket a legfiatalabb korosztály végére kell elérni.

– Oké. Értem. Fogom mindegyik végső célkitűzést, és megkísérlem meghatározni a felé vezető első lépést.

– Ez az. De amikor így teszel, akkor figyelembe kell vened az ilyen korú fiatalok, pontosabban inkább gyerekek, képességeit. Előveheted Dorthe előadását.

– Rendben.

– Jó. A folyamat végére lesz egy csomó célkitűzésed, a kezdeti lépéstől (vagyis amit a legfiatalabb korosztály végére kell elérni) az utolsó lépésig (amit a legidősebb korosztály végére kell elérni). Érthető?

– Kristálytiszta.

– Aztán meg kell határoznod a középső lépést, amely minden eddigi nevelési célkitűzés-párnál a „középső” korosztály végére elérendő szint.

– A cserkész-korosztályra gondolsz a farkaskölykök és a roverek között? – kérdezte Manu.

– Igen.

– De mit csináljak – kérdezte László –, ha két korosztályom van a farkaskölykök és a roverek között: például cserkészek és kószák?

– Az a legjobb módszer, ha először a cserkész-korosztály célkitűzéseit határozzuk meg, aztán a kószákéét, mint a cserkészek és roverek között köztes lépést. Így azután lépésről lépésre kialakítunk egy következetes és folytonos útvonalat a farkaskölyköktől egészen a roverekig.

– De minden alkalommal figyelembe vesszük a kérdéses korosztályba tartozó fiatalok képességeit.

– Persze. Ha csak úgy magukba állítanánk föl célkitűzéseket, anélkül, hogy figyelembe vennénk a fiatalok fejlettségi szintjét, az teljesen elméleti, és meglehetősen értelmetlen gyakorlat volna.

– Tudnál esetleg mondani egy példát, hogy világosabb elképzelésünk legyen arról, hogyan is kell csinálni?

– Megpróbálok. Mondj egy végső célkitűzést, amelyet a saját szövetségekben tűztetek ki.

– Oké, várj egy kicsit... Itt van a tervezetünk.

László egy táskából kivett egy dossziét – a Zsuzsa vezetésével végzett munka eredményét – és lapozni kezdte.

– Itt van. A „társas fejlődés” területen az egyik végső célkitűzés, hogy „képes azonosítani a konfliktusok főbb okait, elsajátított konfliktus-kezelési

módszereket, és képes őket a mindennapi életben alkalmazni oly módon, hogy ezzel a békét építse”.

Manu elismerően füttyentett:

– Véresen nagyratörő!

– Talán. De itt, ebben az országban döntő fontosságú, hogy megtanuljuk a konfliktusok kezelését. A nyomást benntartó dugó kirepült a rendszerváltáskor, és gyakran olyan érzésünk van, hogy minden irányba robban!

– Hát... Azért mi Belgiumban is tudunk ezt-azt a konfliktusokról. Nagyon érdekes ez a célkitűzés, engem is meghihlet.

– Tehát mi lenne az ennek a célkitűzésnek megfelelő első lépés a farkaskölykök szintjén? – folytatta Jane.

László bizonytalanul nézett maga elé, és semmit sem szólt.

– Azt hiszem, van egy ötletem – vette át a szót Manu. – Emlékszem, hogy Dorthé azt mondta, hogy 6-7 éves kor körül a társas együttműködés legfontosabb vonatkozása a szabályok megismerése.

– Tényleg! – kiáltott föl László. – Azt mondta, hogy egy túl fiatal vagy nem elég érett gyerek nem képes betartani a szabályokat; túlságosan erős benne a győzelem iránti vágy, úgyhogy a gyerek csal, és a többiek persze nem akarnak többé vele játszani.

– Tehát hogyan fogalmaznád meg a célkitűzést? – kérdezte Jane.

– Mondjuk, például, „képes betartani a szabályokat, és becsületesen játszani”.

– Tökéletes. Ezzel épp most vázoltál fel egy célkitűzés-irányt, amely a gyermekkori játékszabályok betartásától egészen a fiatal felnőttek konfliktuskezelési technikáig vezet.

– Hihetetlenül érdekes – szakította félbe Manu. – De van egy kérdésem: ha normális, hogy a gyerek 6 vagy 7 évesen megtanulja betartani a szabályokat, akkor minek fárasszjuk magunkat azzal, hogy ebből nevelési célkitűzést faragunk?

– Jó észrevétel – válaszolta Jane. – Normális esetben ilyen korban minden gyerek képessé válik a közös szabályok betartására, de ez ettől még bonyolult tanulási folyamat, amelyet ösztönözni kell, és meg kell erősíteni. A tanuláshoz szükséges erőfeszítést pontosan akkor, vagy éppen csak egy kicsivel azelőtt

kell megtenni, hogy az erre való képesség megjelenik a gyermekben. A László által javasolt célkitűzés így tökéletesen megfelelő farkaskölyköknek, de cserkészeknek már nem, hiszen 11 és 12 évesen fejlődésben rendszeren már túlhaladtak ezen a szakaszon.

– És akkor mi lenne az ennek megfelelő célkitűzés a cserkészeknek?

– Visszatérek arra, amit Dorthé mondott a kora-serdülőkori krízisről – folytatta László. – 11 vagy 12 éves kor körül a fiatalok elkezdik kétségbe vonni a felnőttek által előírt szabályokat és tiltásokat...

– Igen. És kölcsönös konszenzussal képesek új szabályokat felállítani, a csoportban szerzett élmények alapján.

– A célkitűzésünk tehát lehetne valami olyasmi, hogy „képes a csoportban megtapasztalt problémákat elemezni, és megoldásuk érdekében új szabályokat javasolni”.

– És a kószáknak?

– Valami a cserkészek és a roverek között. 14 éves koruktól kezdve a fiatalok elkezdnek az egyetemes értékek iránti személyes elköteleződés iránt érdeklődni, mint például a béke és az erőszak visszautasítása.

– Igen, de még kézzel fogható javaslatokra van szükségük.

– Hát akkor javasoljuk, hogy sajátítsanak el vitákban közvetítői, mediációs képességeket. A célkitűzés lehetne: „képes a csoporton belüli konfliktusokban közvetítőként fellépni”...

– Briliáns! De még mindig van egy kérdésem – mondta Manu.

– Hallgatlak – mondta Jane.

– Megvitattam ezt a nevelési célkitűzéses dolgot a francia résztvevővel. Azt mondta, hogy ők a szövetségben olyan problémával találkoztak, amely megakadályozta őket a továbblépésben.

– Mi volt az?

– Minden korosztály a különböző növekedési területeknek – testi, szellemi, érzelmi, társas stb. – megfelelően javasolt nevelési célkitűzéseket, és végül annyi célkitűzésük lett, hogy lehetetlen volt őket egyetlen, összefüggő előrehaladási rendszerként kezelni.

– Ez azért van, mert ellen kell állnunk annak a kísértésnek, hogy a személyes fejlődés minden vonatkozását lefedjük, és ehelyett ki kell

választanunk néhány pontosan körülhatárolt „nevelési sávot” – ahogy ti is csináltátok – mégpedig azért, mert ezek felelnek meg fontos társadalmi témáknak.

– És mi van, ha ezek a társadalmi ügyek megváltoznak. Kitzűzhetünk új nevelési sávokat?

– Persze. A cserkészprogram nem lehet merev. Rendszeresen felül kell vizsgálni, hogy figyelembe vegyük a társadalom változását és a fiatalok változó igényeit.

– Térjünk még vissza a célkitűzésekhez, Jane. Van arra valami módszer, hogy meghatározzuk az optimális számukat?

– Hát, mi a RAP-ban azt javasoljuk, hogy a személyes előrehaladási rendszert, vagyis a próbarendszert a nevelési célkitűzésekre építsük. Úgyhogy a célkitűzések számát a korosztályban eltöltött évek számához kell igazítani.

– Ez mit jelent?

– A nevelési célkitűzéseknek öt növekedési területre kell kiterjedniük: testi, szellemi, érzelmi, társas és lelki, illetve (mintegy hatodikként) a jellemfejlesztés. Így csináltátok, ugye, László?

– Igen.

– És hány nevelési sávot határoztatok meg az egyes területeken?

– Általában hármat.

– Tudnál mondani egy példát?

László újra kinyitotta a dossziét.

– Lássuk csak! Az érzelmi fejlődéshez a következőket választottuk ki: (1) saját érzéseink felfedezése és tudatosítása; (2) az érzések kifejezése; és (3) felelősség és önuralom.

– Tehát az érzelmi fejlődés terén korosztályonként legalább három célkitűzésünk lesz, nevelési sávonként egy-egy darab.

– Ami korosztályonként összesen 18 nevelési célkitűzést jelent, ha minden növekedési területet egybeveszünk.

– Azt kell még meghatároznod – folytatta Jane –, hogy elegendő-e ez egy három vagy négy éven át tartó korosztálynak.

– Tizennyolc célkitűzés mondjuk... mondjuk három évre, az évente hat,

vagyis kéthavonta egy célkitűzés. Ez nem olyan rossz.

– Igen – mondta Jane. – De a haladás megkönnyítése érdekében jó ötlet minden egyes célkitűzést két al-célkitűzésre bontani, hogy így a korosztályi előrehaladási rendszernek, vagyis a próbarendszernek legalább két szintje legyen. Mindenképpen azt kell célul kitűznünk, hogy a korosztály végére minden fiatal minden célkitűzést elérjen. Úgyhogy nem lehet belőlük rengeteg. Szerintem három vagy négy évre 36 al-célkitűzés a maximum.

– Azt mondtad, hogy a korosztály végére minden fiatalnak minden célkitűzést el kellene érnie. Nem túl idealisztikus ez így? Nem azonosak minden fiatalnak a képességei...

– Lényeges pontra tapintottál rá. Ezzel később részletesebben is fogunk foglalkozni, most egyelőre maradjunk annyiban, hogy a RAP-ban javasolt próbarendszer személyre szabott. A javasolt célkitűzés arra szolgál, hogy segítsen a fiataloknak megfogalmazni saját személyes célkitűzésüket. Nincs standard szint. Minden fiataalt arra kell bátorítani, hogy addig haladjon, amíg ezt képességei lehetővé teszik.

– Értem. Például minden fiataalt ösztönzünk arra, hogy képes legyen egy konfliktushelyzetben közvetíteni, de annak meghatározása már az egyes fiataaltól függ, hogy mennyire tud belemerülni ebbe a szerepbe.

– Pontosan. Ebből a nézőpontból a nevelési célkitűzések nem elérendő szinteket jelentenek, hanem olyan iránymutatásokat, amelyek lehetővé teszik, hogy az egyes fiatalok a felnőtt vezetőkkel folytatott párbeszéd révén meghatározzák saját személyes célkitűzéseiket. Ez egy lényeges rész, amelyre majd később visszatérünk.

– Ez nagyon érdekes! De kávéidő van. Mindhármunknak jót tenne egy csésze kávé. Szerintetek? – vetette fel Manu.

A konferenciaközpont felé vették az irányt, amikor összefutottak Johnnal.

– László! Sürgős hívás. Valami Éva... A telefon a hallban van.

László elrohant a főépület hallja felé, míg Jane és Manu a park másik oldalán lévő konferencia-központ felé folytatták útjukat.

– László meg a barátai igazán figyelemreméltó munkát végeznek, nem, Jane?

– Igen, abszolút megérdemlik, hogy támogassuk az erőfeszítéseiket.

Néhány perccel később László újra csatlakozott Manuhoz és Janehez, akik

éppen élénk társalgást folytattak néhány másik résztvevővel. László töltött magának egy adag kávé, és a többiektől kicsit távolabb állt meg. Manu odament hozzá.

– Aggódni látszol, László. Rossz hír?

– Türelmetlen vagyok, haza kellene mennem – válaszolta László aggódó tekintettel. – Felgyorsultak az események. Keményen kell majd küzdenünk. Épp most beszéltem Évával, a Programbizottság elnökével. Az Igazságügyi Minisztérium eljárásjogi hiba miatt nem hagyja jóvá a legutóbbi közgyűlés határozatait. Megsemmisítették az új alapszabály elfogadását és az új Országos Bizottság megválasztását. A csoportunknak nincs többé semmilyen hivatalos funkciója.

– Mi?! Őrület! El kell mondanunk Jane-nek!

...

Október 31., szombat

Zsuzsa, Éva és István abban állapodtak meg, hogy 11-kor találkoznak a központ előtt, hogy áttekintsék a helyzetet. László gépe fél ötkor érkezett Londonból, és azt tervezték, hogy együtt mennek ki a repülőtérre, hogy találkozzanak vele.

Amikor Éva benyitott az irodába, Zsuzsát és Istvánt már ott találta.

– Szia Éva! Hogy vagy? Főztem egy kis kávé, kérsz?

Éva üdvözölte két barátját és egy székre roskadt.

– Kösz! Inkább nem kérek! Rohannom kellett a villamoshoz, féltem, hogy elkésem. Veletek mi van?

– Ez az undok Viktor fölhívott – válaszolta Zsuzsa.

– Már megint ő! Mit akart?

– Természetesen tele volt kárörömmel! „Én megmondtam, Zsuzsa: Koncz Mihály újra átveszi a hatalmat; már épp ideje. Nálunk a helyed... Mire vársz még?!”

– Így van. Mi tart vissza? – szakította félbe István.

– Ilyen piszkos fickókkal dolgozzak? Soha! – vágott vissza Zsuzsa, barátai

gyönyörűségére a dühtől kipirulva.

– És Péter? – kérdezte István. – Mi lesz vele?

– Azóta még egyszer találkoztam vele – válaszolta Éva. – Még mindig ugyanolyan levert. Koncz Mihály meglátogatta, és elkérte az országos központ kulcsait.

– És átadta őket?

– Át kellett adnia! Koncz jogosult rájuk. Azzal fenyegetőzött, hogy egy végrehajtóval jön vissza.

– Hihetetlen! – kiáltott föl Zsuzsa. – Úgy fenyeget minket, mintha valami szélhámosok lennénk, miközben ők... ők...

– Nyugodj meg, Zsuzsa – mondta Éva kedvesen, kezét Zsuzsa vállára téve. – Egyelőre kizárólag annyit tehetünk, hogy elfogadjuk a helyzetet. De még semmi sem veszett el, ami a jövőt illeti. Mindannyian pontosan tudjuk, hogy az aktív vezetők túlnyomó többsége a mi oldalunkon áll.

– Az lehet. De közben eddig teljesen hiába dolgoztunk!

– Szerintem nem, Zsuzsa. Egyszerűen meg fogjuk csinálni, csak más módon...

– Van valami terved?

– Majd mesélek róla délután, ha Laci is itt lesz. Most mindenesetre az a legfontosabb, hogy villámgyorsan kimenekítsük innen a papírjainkat, mielőtt Koncz és Gömöri Viktor átveszik az épületet.

Zsuzsa magával hozott két nagy dobozt. Kinyitott egy szekrényt, és elkezdte belepakolni a programbizottság dossziéit. Éva és István csöndben segítettek neki. Alig egy óra alatt minden dosszié a két dobozban volt – felcímkézve és csoportosítva.

– Elhozem a kávéskancsót és a csészéket is – mondta Zsuzsa. – Végülis én hoztam őket ide.

István fölemelte a két nagy dobozt, és az ajtó felé indult. Zsuzsa lehajtott fejjel követte, kezében a kávéskancsó és a csészék egy papírzacskóban. Éva gondosan bezárta a bejárati ajtót, és csatlakozott a lépcsőn álló barátaihoz.

– Egy ajtó bezárul, és egy másik kinyílik – sóhajtott.

– Kicsit távolabb van az autóm – mondta Zsuzsa. – Mehetünk hozzád, Éva?

– Igen. Minden dossziét hozzám viszünk. Aztán haraphatunk valamit, mielőtt kimennénk a repülőtérré.

István épp a két dobozt emelte be az autó csomagtartójába, amit előzőleg Zsuzsa nyitott ki, amikor Éva felsikoltott:

– Nézzétek, ki jön ott!

Fekete VW Golf állt meg a szövetség központjával szemközt, és Gömöri Viktor szállt ki belőle. Két borotvált fejű fiatal volt vele, akik farmernadrágot és fekete bomberdzsekit viseltek.

Gömöri néhány kulcsot vett elő a zsebéből, kinyitotta az ajtót, és kísérőjével belépett.

– Nem vesztegették az időt – jegyezte meg Zsuzsa keserűen.

István bevágta a csomagtartót.

– Mindjárt váltok velük egy-két szót!

– Ne, Pisti! Hagyd őket. Maradj itt! Semmi jóra sem vezet, ha provokáljuk őket... – kérlelte Zsuzsa, és karjánál fogva húzta vissza Istvánt.

– Nézd, Éva! Nem ismerős?

Zsuzsa egy kis japán cross-motorra mutatott, amint épp Gömöri autója mögé áll le; fekete bőrruhás fiatal ült rajta. Éva görcsösen megragadta István arcát, és elsápadt. A motoros követte az előzőt triót az épületbe.

– Ez nem lehet véletlen!

– Ez már túl sok!

– Ő támadott meg, Éva?

– Nem vagyok benne biztos. Sisak volt rajta. De nagyjából így nézett ki...

– Üljünk be az autóba, várjuk meg, amíg kijönnek, aztán kövessük őket! – javasolta István.

– Ne! Én nem akarok ilyen játékokba keveredni! – tiltakozott Éva.

– Legalább föl kellene írunk a motor rendszámát – mondta Zsuzsa, és gyorsan az épület felé indult.

– Gyere vissza, Zsuzsa!

– Hadd csinálja meg. Igaza van. Még hasznos lehet. Várjuk meg az autóban.

Miközben átment az úton, Zsuzsa kis jegyzetfüzetet vett elő a zsebéből és fölírt a motor rendszámát. Aztán visszatért az autóhoz, eltökélten rájuk pillantott, beült a volán mögé, és egy szó nélkül indított.

– Álljunk meg a Petőfiben. Innom kell – mondta István.

– Nekem is – válaszolta Zsuzsa.

...